

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitvlvm III. Ex frequentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

ricos; at verò secundum præsentis Ecclesiæ consuetudinem plerique tituli Monachales, in Ecclesiastico officio fundantur, cum obligationem chori, aliorumque Ecclesiasticorum, annexam habeant.

Quærit hinc *Innocentius*, num fratres conversi in monasterijs, ad actus capitulares vocandi sint, & ipse affirmat. *Abbas autem hic num. 6.* rectè distinguit, quòd electionibus interesse non debeant *c. ex eo. 32. §. in Ecclesijs. de electione in 6.* præterquam, si per diuturnam consuetudinem jus suffragij præscriperint; eum enim non sint meri Laici, sed personæ Ecclesiasticæ, idè juris spiritualis capaces esse possunt, uti constat *ex cit. c. Ex eo §. in Ecclesijs. e. cum olim. 7. de arbitrio.* & dixi fusiùs *in disp. de Prelatis q. 181.* at verò ad alios actus capitulares vocandi sunt, cum sint membra Congregationis, seu Conventus, nisi consuetudo obrinuerit, ut non vocentur.

CAPITVLVM III.

Ex frequentibus.

PARAPHRASIS.

Intellexerat Alexander III. quòd in Anglicanis quibusdam Ecclesijs prava consuetudo introducta esset, ut Clerici Ecclesiastica beneficia (absque Episcopi Diocæsani, vel officialium ejus consensu, quibus id de jure competit) accipiant, non cogitantes, quòd id à statutis Patrum alienum, & Ecclesiasticæ honestati contrarium sit: ea propter Cantuariensis Archiepiscopus ex commissio sibi officio istam iniquam consuetudinem extirpare volens, tam in eos, qui Ecclesiastica beneficia tali modo occupata detinent, quàm in eos, qui imposterum ita occupare præsumunt, excommunicationis sententiam protulit. Hæc cum narrasset Pontifex, subjungit, se sententiam ab Archiepiscopo latam Apolicâ auctoritate confirmare, ac man-

dare, ut Clerici, qui sententiam excommunicationis incurrerunt, nisi canonicè satisfecerint, non absolvantur.

SUMMARIUM.

Provisio beneficij alia est purè libera, alia est electiva, alia patronata, quorum collatio, sive approbatio, confirmatio, aut institutio ad Pontificem, vel Episcopum pertinet.

ADverte imprimis, quòd collatio, seu provisio beneficij, alia est libera, que collationis nomen, veluti proprium sibi vendicat. Et hæc, si sit simplicis beneficij collatio, facta à quocunque Clerico jus conferendi habente, Episcopi approbationem, aut examen non requirit jure ordinario, prout docet *Garz. de beneficijs p. 1. c. 3. n. 1.* quòd in simplicium beneficiorum libera collatione nulla specialis forma requiritur, neque citatio per affirmatum edictum, secundum *Gl. in c. ult. v. observari. de electione. in 6.* At verò in provisione beneficiorum curatorum, seu parochialium, quo modo examen præmitti debeat, vide *Trident. sess. 24. c. 18. de reformatione. & Garziam cit. p. 1. c. 2.*

Alia verò est provisio beneficij non libera, eaque iterum duplex: vel enim jus acquisitum est Clerico per canonicam electionem, ita, ut approbandus, & admitteendus sit, si idoneus reperiat; hæc provisio dici solet confirmatio, per quam non multum juris tribuitur; cum electo jam per electionem aliquod jus in re, saltem imperfectum acquisitum censeatur, *argum. c. nihil. 44. de electione & c. inser. de falsis instrumentorum.* ubi dicitur, quòd, qui confirmat, non dat, & tradit. *Abb. in 6. auctoritate n. 5. hoc sit. post Gl. celebrum in c. quanto 10. v. relatio. dist. 63.* Vel presentatio, aut nominatio tantum antecessit à Patrono Ecclesiastico, aut Laico facta, cui tale jus competit, & per hanc præsentationem jus aliquod in re non acquiritur præsentato, sed ab ordinario per institutionem tradit.

idē debet, si idoneus reperitur: atque hinc propriè dicitur institutio, seu juris beneficii translatio. Itaque institutio, si propriè loquendum sit, eorum tantum beneficiorum est, quæ providentur antecedente præsentatione, sicuti confirmatio in ijs beneficijs accidit, quæ providentur præcedente electione, prout docui *L. 4. tract. 2. c. 10. n. 1.*

At verò in hoc c. nomen Institutionis DD. latius accipiunt pro omni provisione non libera, seu, quæ fit ad alicujus electionem, præsentationem, aut nominationem: tunc autem semper necessarium est examen, imò etiam edicti publicatio, ut vocentur ij, quorum interest. *c. ult. de electione in 6. & tradit Garzias p. 9. c. 4. n. 1. post Gl. finalem in cit. c. ultimo.* quæ ait, id tutum esse, tamen si textus tantum loquatur de beneficijs, quæ præcedente electione providentur, & sequuntur *Ioann. And. & Francus ibid. n. 7.* eò quòd utriusque provisionis par sit ratio. *argum. c. 2. de jure Patronatus,* quæ in se spectanda est consuetudo Ecclesiarum.

Notandum primò. Beneficia electiva, & quæ juris patronatus sunt, non possunt accipi sine consensu, & auctoritate, adeoque institutione Episcopi diocæsani, aut vicarij ejus in spiritualibus: additur verò, consuetudinem, si quæ contraria sit, iniquam, ideòque non tolerandam esse. Consentit *Concilium Trident. Sess. 7. c. 13. de reformatione,* dum dicit præsentati, electi, vel nominati, à quibuscunque Ecclesiasticis personis (multò igitur magis à Laicis) etiam Sedis Apostolicæ Nuncijs ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituuntur, nec confirmantur, nec admittantur etiam prætextu cujusvis privilegij, aut consuetudinis, etiam ab immemoriali tempore præscriptæ, nisi fuerint à locorum ordinarijs examinati, & idonei reperti. Videri etiam potest *Sessio 21. c. 9. de reformatione.*

Quocum tamen non pugnat, quin beneficia electiva, & quæ juris patronatus sunt, per legitimi temporis præscriptionem, cum

bona fide, liberam collationem nancisci possint, prout constat *ex c. cum olim 18. de præscriptionibus, & notat Abbas hic n. 3.* quemadmodum & hoc fieri potest, ut Abbas v. g. vel Præpositus jus instituendi, quod suapte naturâ, seu primæva institutione Episcopale est, sibi in certis Ecclesijs diocæsibus per præscriptionem acquirat. *cit. c. cum olim, & c. auditis 15. de præscriptionibus.*

Porro quas pœnas, & inhabilitates Clerici incurrant, si à Laico v. g. patrono institutionem verbalem, aut realem in beneficijs Ecclesiasticis accipiant, videri potest in *c. si quis deinceps 12. & pluribus sequentibus c. 16. q. 7.*

Notandum secundò. Licet spectato jure ordinario, & seclusis casibus exceptis, Episcopus jurisdictionem exercere non possit, erga Cæpiscoporum subditos, eos v. g. excommunicando, *c. nullus causa 9. q. 3. 6. pastoralis 11. de officio ordinarij,* potest tamen jurisdictionem exercere in casu, quò totius Provinciæ statum attinet, tollendo v. g. pravam consuetudinem ejus, aut quia Episcopi sunt negligentes. Ita colligitur *ex hoc c. & tradit probabiliter Glossa eadē q. 3. in summa v. quòd autem Innoc. hic in fine. Abb. n. 2. Vide, quæ docui in disp. de jurisdictione ordinarij à q. 81. & 82.*

CAPITULUM IV. Auctoritate Apostolicæ Sedis.

PARAPHRASIS.

In Ecclesijs Cathedralibus, aut Collegiatis, non debet Capitulo invito, aliquis institui ultra numerum, quem facultates earum commodè sustinere possint. Consentit *c. 1. eodem tit.*

SUMMARIUM.

1. *Contra eum, qui à superiore proponitur, invito Capitulo, in Canonicum recipiendus, excipi potest, quòd facultates Ecclesia non sufficiant.*

Z 2

2. Nisi